

wordt vooropgesteld. Het feit dat jonge weglopers terecht kunnen in een soort 'vrijplaats', waarin zij vertrouwen hebben en kunnen geholpen worden, zal in zeer veel gevallen bijdragen tot een snelle en respectvolle afwikkeling van verdwijningsdossiers. Dit alles vereist echter een goede informele bekendheid én verstandhouding tussen justitie/politie en deze hulpverleningsdiensten, zonder dat dit het imago van deze diensten t.a.v. de hulpzoekende schaadt. Voor hulpverleners is dit een noodzakelijke, maar niet altijd even eenvoudige evenwichtsoefening.

SAMENWERKING M.B.T. HULPVERLENING EN BIJSTAND

Via een goed samenspel tussen hulpverlening en politie/justitie dienen de mogelijkheden van vrijwillige hulpverlening maximaal benut te worden, vooral gedurende de eerste dagen of de zgn. 'rust- en overwegingsperiode' waarvan eerder sprake. De richtlijnen m.b.t. de opsporing van vermiste personen zouden op dit vlak moeten aangevuld worden i.f.v. het maximaal openhouden van vrijwillige hulpverleningsmogelijkheden gedurende die eerste periode. Deze werkwijze schept een juridische ruimte voor de hulpverlening aan minderjarige weglopers. De jongere zal zich vanuit een tijdelijke veiligheid (hij/zij wordt immers niet gedwongen om terug naar huis te gaan) ernstig genomen voelen, wat het opnemen van een wederzijds engagement in de hulpverleningsrelatie bevordert. De ouders worden als belangrijke, doch niet enige partij betrokken. Zij kunnen – ook door de houding van politie of parket aangemoedigd worden om actief deel te nemen aan de hulpverlening.

Samengevat...

... zetten we de belangrijkste punten nog even op een rijtje.

- Het weglooptgedrag van kinderen/jongeren heeft in eerste instantie een *signaalfunctie*.

- Daarom dient het *autonoom recht op hulpverlening* van de minderjarige wegloper

erkend te worden, inclusief de wens om (tijdelijk) niet naar huis terug te keren.

- Door een permanente evaluatie van de praktijk van opsporing en verhoor van vermiste personen (o.m. van weglopers) en de richtlijnen die terzake door de Minister van Justitie in juli 1997 werden gegeven, moet o.m. voorkomen worden dat de *oorzaken van het weglopen* (die mogelijk ernstig kunnen zijn, b.v. mishandeling in het gezin) onvoldoende ernstig worden genomen.

- M.b.t. de opsporing en opvang van weglopers zijn goede *afspraken en werkrelaties* noodzakelijk tussen hulpverleningsdiensten enerzijds en politie en justitie anderzijds. Deze werkafspraken moeten in de eerste plaats het autonoom recht op hulpverlening van weglopers veilig stellen, ongeacht hun min- of meerderjarigheid. Concreet pleiten we voor een periode tot ongeveer 10 dagen, waarbinnen alle mogelijkheden van vrijwillige hulpverlening worden uitgeput. Door een hulpverlenings- en opvangstructuur aan te bieden, die het vertrouwen van de jongere kan wegdragen, zullen heel wat verdwijningsdossiers op een effectieve en menselijke manier kunnen afgehandeld worden.

Ludo SERRIEN
bijdrage van Lucien RAHOENS

Signalement boek

SENAEVE, P., *Compendium van het jeugdbeschermingsrecht*, Leuven, Acco, 1998, 191 p.

Dit boek, dat de neerslag vormt van het onderricht dat de auteur gedurende een aantal jaren heeft verschaft aan de KULeuven, biedt in hoofdzaak een beknopt overzicht van het jeugdbeschermingsrecht *sensu stricto*. In het boek wordt vooreerst de historische evolutie van de materie behandeld. Daarna wordt ingegaan op zowel de buitengerechtelijke als de gerechtelijke jeugdbescherming. Wat de materies die behoren tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen betreft, beperkt de auteur zich in essentie tot de Vlaamse Gemeenschap,

al komt zijdelings ook wel de situatie te Brussel ter sprake.

Daarnaast wordt – in deze materie haast onvermijdelijk – ook gehandeld over de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Gemeenschappen inzake jeugdbescherming, alsook over de adoptiebemiddeling, het kinderrechtencommissariaat en de rechtsplegingsregels in burgerlijke zaken voor de jeugdrechtsbank. De fragmentaire behandeling van het burgerrechtelijke onderdeel van het jeugdrecht valt te verklaren vanuit het gegeven dat het grootste deel van die materie wordt behandeld in het *Compendium van het Personen- en Familierecht* (Leuven, Acco, 1996) van de hand van dezelfde auteur.

De publicatie biedt een duidelijk, goed gestructureerd en vlot geschreven overzicht van de hoofdlijnen van het jeugdbeschermingsrecht zoals dat thans geldt op federaal niveau en in de Vlaamse Gemeenschap en is een welgekomen vervanger van vroeger verschenen inleidingen die omwille van de snelle evolutie van het jeugdbeschermingsrecht de voorbije twintig jaren, grotendeels achterhaald waren geworden.

Jan SMETS

Internationaal en Europees strafrecht en mensenrechten

1. Regelgeving

1.1. ALGEMEEN INTERNATIONAAL STRAFRECHT

De Regering legde ter instemming van de Senaat volgende internationale instrumenten voor:

- op 9 oktober 1998: het Internationaal Verdrag tegen het nemen van gijzelaars (New York, 17 december 1979)

Dit VN-Verdrag, ondertekend door België op 3 januari 1980 en inwerkinggetreden op 3 juni 1983, is één van de zeven instrumenten waarmee de internationale gemeenschap zich poogt te beveiligen tegen het internationaal terrorisme. Het beschermt die slachtoffers van gijzelingen met een

buitenlands component (art. 13) op wie noch het internationaal humanitair recht der gewapende conflicten (art. 12), noch de conventies ter bestrijding van vliegtuigkaping toepasselijk zijn en die evenmin genieten van enig internationaal *c.q.* diplomatiek statuut.

Het Verdrag legt zeer uiteenlopende verplichtingen op die al dan niet een aanpassing van het interne recht vereisen. Wat het straf(proces)recht betreft (art. 1, 2 en 4), lijkt de interne wetgeving – meer bepaald de artikelen 347*bis*, 51-52, 67, 322 en volgende van het Strafwetboek, de Wet van 25 maart 1891 houdende de bestraffing van de aanzetting tot het plegen van misdaden of wanbedrijven, alsook de Voorlopige Hechteniswet – er aan te voldoen. Ook de Uitleveringswet van 15 maart 1874 hoeft niet gewijzigd te worden. Artikel 9, eerste lid, (b), (ii) van het Verdrag sluit nochtans uitlevering uit indien geen contact kan plaatsvinden tussen de opgeëiste persoon en de bevoegde autoriteiten van de Staat die gerechtigd is rechten van bescherming uit te oefenen. Alhoewel hier een ruimere versie van de zgn. humanitaire clausule voorligt dan die vervat in artikel 2*bis* van de Uitleveringswet, is een wetswijziging evenwel, volgens de Regering, niet nodig: uitlevering is naar Belgisch recht steeds een mogelijkheid en nooit een verplichting. Overigens stelt artikel 9, tweede lid dat alle uitleveringsverdragen tussen de Partijen van rechtswege gewijzigd worden indien zij ter zake onverenigbaar zijn met het voorschrift van het eerste lid. België kan derhalve uitlevering rechtstreeks op basis van het Verdrag zelf weigeren.

Het Belgisch strafmachtsrecht moet wel worden aangepast. Indien de toepassing van het actief personaliteitsbeginsel op apatriden, die gewoonlijk op het grondgebied verblijven, weliswaar afhangt van de goodwill van de Verdragspartijen (art. 5, eerste lid, b) en dus niet noodzakelijkerwijze een wetswijziging vergt, dringt zich daarentegen een herformulering op van de beginselen van de staatsbescherming (art. 5, eerste lid, c) en van de universaliteit der vervolgingen (art. 5, eerste lid, d). De Belgische rechter dient inderdaad kennis te kunnen nemen, enerzijds, van gijzelingen gepleegd om de Belgische Staat te dwingen een bepaalde handeling te stellen of zich daarvan te onthouden en, anderzijds, van verdragsdelicten waarvan de vermoedelijke dader op Belgisch grondgebied gevonden wordt zonder dat België hem aan de territoriaal bevoegde Staat uitlevert. De Regering neemt zich voor in de artikelen 12 en 12*bis* van de Voorlopige Titel van het Wet-